

Analýza efektivity fungování Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc

Důvodová zpráva

Stručná anotace, shrnutí

Je předkládána zpracovaná externí "Analýza efektivity fungování Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc" s příslušnými doporučeními zpracovatele a návrhy dalších kroků pro případné spojení (sloučením/splynutím) MDO a MFO. Rozhodnutím ZMO bude doporučen další postup.

Text důvodové zprávy

Úvod

Zastupitelstvo města Olomouce dne 5. června 2023 zadalo gesčně příslušnému náměstkovi naplňování následujících bodů:

- a)** Rozpracovat podvarianty varianty „A“ Analýzy s maximalizací úspor, tj. varianty se zachováním dvou příspěvkových organizací v roce 2024 s přípravou na spojení (sloučení/splynutí) institucí v jednu k datu 1. 1. 2025.
- b)** Zadat vypracování externího posudku.
- c)** Vybrat a jmenovat „manažera spojení“ a pověřit přípravou organizační změny dle bodu 6 (str. 12) Analýzy.
- d)** Navázat intenzivní diskusi s Olomouckým krajem na téma výše dotace a revize zřizovatelských kompetencí.
- e)** Navázat diskusi s Ministerstvem kultury ČR na téma výše dotací v roce 2025 a dále.
- f)** Průběžně informovat ZMO o postupu.

Ad a) v průběhu září došlo k projednání návrhů příspěvků z rozpočtu města Olomouce Moravskému divadlu Olomouc (dále „MDO“) a Moravské filharmonii Olomouc (dále „MFO“) pro rok 2024. MDO předložilo návrh se zachováním stávající výše příspěvku, MFO dvě varianty se zachováním a s mírným zvýšením příspěvku (pozn. MFO v roce 2023 využila časové rozlišení výnosů z roku 2022 ve výši cca 7,8 mil. Kč). Mimoto dne 24. 10. prezentovali ředitelé MDO a MFO Radě města Olomouce své koncepce rozvoje obou organizací bez ohledu na zvolenou variantu dalšího postupu transformace. V návrhu rozpočtu SMOI pro rok 2024 je počítáno se zachováním příspěvku obou institucí dle upraveného rozpočtu roku 2023.

Ad b) v průběhu měsíců června a července byly postupně osloveny 3 společnosti s poptávkou po Analýza efektivity fungování Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc (dále jen „Analýza“). Finální zadání pro podávání nabídek bylo konzultováno i se zástupci zaměstnanců. Město obdrželo 2 nabídky, z nichž byla vybrána nabídka společnosti Economic Impact Art, s.r.o. a dne 22. 8. 2023 byla Radou města Olomouce (RMO) tato nabídka schválena. Nabídka obsahovala časový harmonogram odevzdání prvního draftu analýzy do 31. 10. 2023 a finální analýzu po zpracování případných připomínek dne 15. 11. 2023. Tyto termíny byly dodrženy a RMO závěry analýzy projednala dne 21. 11. spolu s doporučením zastupitelstvu.

Ad c) Tento úkol trvá a je součástí návrhu dalšího postupu dle závěrů této DZ.

Ad d) Intenzivní jednání s Olomouckým krajem probíhají. Po dílčích jednáních byl na posledním oficiálním jednání dne 10. 11. zpracován rámcový návrh na budoucí nastavení zřizovatelských kompetencí a spoluprací, spočívající ve spolufinancování divadla a filharmonie Olomouckým krajem. Stanovisko Olomouckého kraje je, že nelze situaci řešit bez reciproční řešení zřizovatelských kompetencí a financování sociálních služeb na území města Olomouce. V průběhu roku 2024 by mělo dojít k předložení návrhu rámcového memoranda, které bude definovat konkrétní kroky, aby v optimálním případě mohlo dojít k naplnění k 1. lednu 2025. Tato dohoda směřuje k **narovnání** situace vstříc rovnováze a dále k větší **stabilitě** v sociální oblasti a kultuře, nicméně neznamená zásadní finanční pomoc rozpočtu města na jedné ani rozpočtu kraje na druhé straně dohody. Gesční radní Olomouckého kraje byl zván v průběhu zpracování analýzy jak k participativnímu workshopu, tak k připomínkování draftu Analýzy.

Ad e) Tento úkol trvá a je součástí návrhu dalšího postupu dle závěrů této DZ.

Shrnutí závěrů Analýzy

Byly identifikovány a analyzovány 4 možnosti optimalizace. V Analýze se pracuje se zkratkami S pro právní subjekt a O pro orchestr v jednotlivých 4 modelech. Všechny modely obsahují kalkulaci úsporných opatření, následně Analýza zpracovává opatření pro další rozvoj v rozpracovaném modelu SOO nazvaném SOO+. Ten obsahuje prorůstová opatření na straně výdajů posílená o zvýšení soběstačnosti instituce.

Varianta SOSO (zachování dvou právních subjektů a dvou orchestrů)

Tato varianta počítá s mírným snížením nákladů při realizaci synergických efektů (o 1,5 milionu Kč) a mírně zlepšení výnosů díky lepšímu využití sálů. Synergická opatření jsou definována na str. 94 Analýzy. Závěr k variantě SOSO:

*„Výše uvedená opatření zpravidla znamenají **úsporu a potenciál pro zlepšení rozpočtu i kulturní nabídky** a je k nim potřeba provést zejména **administrativní kroky**. Přesto právě **administrativní překážky mohou znemožnit některé z těchto návrhů**, pokud zůstanou 2 samostatné organizace. Navíc opatření povedou **pouze k minimálnímu a dočasnému vlivu na zlepšení ekonomických výsledků**. **Bude nutné dříve nebo později přistoupit k větší reformě.**“*

Varianta SSO (zachování dvou právních subjektů a sloučení orchestru, který by si jedna instituce objednávala)

Tato varianta vychází z některých zahraničních modelů, kde orchestr funguje jako externí právní subjekt. Na participativním workshopu byla tato varianta napříč stakeholdery označena jako nejhorší, plyne z ní velká provozní nejistota a nárůst administrativní zátěže (např. fakturace mezi MDO a MFO). Závěr:

*„V této variantě bude možné **po ukončení procesu transformace přistoupit ke snížení příspěvku zřizovatele**. **Předpokládáme snížení nákladů o cca 28,7 mil. Kč (tj. 10 %), ale také snížení vlastních výnosů a dotací MK ČR**. Výše příspěvku vychází při vyrovnaném rozpočtu na cca 190 mil. Kč. V této variantě je **ohrožena širší kulturní nabídka**, předpokládáme mírné **snížení počtu představení**.“*

Varianta SOO (zachování dvou orchestrů, spojení do jednoho právního subjektu)¹

Varianta počítá se spojením MDO a MFO do jednoho právního subjektu, počítá s celkovým snížením nákladů o 17 mil. Kč a zvýšení počtu představení i tržeb. Analýza zpracovává i návrh organizační struktury, který do značné míry vychází z varianty A analýzy zpracované řediteli MDO a MFO. Závěr:

„V této variantě bude možné **po ukončení procesu transformace přistoupit ke snížení příspěvku zřizovatele. Předpokládáme snížení nákladů o cca 17 mil. Kč (tj. 6 %), zvýšení vlastních výnosů o cca 1,7 mil. Kč a snížení dotací MK ČR.** Výše příspěvku vychází při vyrovnaném rozpočtu **na cca 197,7 mil. Kč.** V této variantě zůstává **širší kulturní nabídka plně zachována, dochází dokonce k mírnému navýšení počtu představení.**

Varianta SO (spojení do jednoho právního subjektu, sloučení orchestrů do jednoho orchestru)

Varianta počítá se spojením MDO a MFO do jednoho právního subjektu a vytvoření jedné organizační složky – orchestru, počítá s celkovým snížením nákladů, ale i snížení výnosů. Analýza zpracovává i návrh organizační struktury. Zvolení této varianty by znamenalo největší sociální nejistotu u zaměstnanců (došlo by k masivnímu propouštění). Závěr:

„V této variantě bude možné **po ukončení procesu transformace přistoupit ke snížení příspěvku zřizovatele. Předpokládáme snížení nákladů o cca 30,5 mil. Kč (tj. 11 %), tím i snížení dotací MK ČR.** Výše příspěvku vychází při vyrovnaném rozpočtu **na cca 187 mil. Kč.** V této variantě **pravděpodobně dojde ke změně kulturní nabídky** – ohrožen je počet orchestrálních představení, ten může být nahrazen počtem jiných akcí (činohra, edukace, balet) ve všech sálech budovy.

Ekonomické parametry jednotlivých variant

Finanční dopad na rozpočet SMOI jednotlivých variant jsou dle Analýzy následující:

	Varianta SSOO	Varianta SOO	(Varianta SOO+)	Varianta SSO	Varianta SO
příspěvek města	211 869 000²	197 681 970	201 410 300	190 384 953	186 874 024

Návrh dalšího postupu

Z doporučení vyplývajících z analýzy vyplývá i návrh dalšího postupu:

- 1) vybrat manažera spojení organizací³ (leden 2024), který v součinnosti s právníky i ekonomy SMOI, popř. s využitím externího subjektu, sestaví a realizuje podrobný harmonogram dalších kroků, vycházející z varianty SOO přiložené Analýzy, příp. SOO+, spočívající především v
 - a) zadání právního a ekonomického ověření vhodnosti spojení (sloučení, či splynutí) institucí v jednu k datu 1. 1. 2025 (předložení ZMO v březnu 2024), příp. analýzu vhodnosti právní formy;
 - b) sestavení rozpočtu nové organizace na r. 2025 (červenec 2024);

¹ Pozn. je svou strukturou podobná variantě A analýzy předkládané ZMO dne 5. 6. 2023.

² Shodné s příspěvkem z upraveného rozpočtu SMOI pro obě instituce r. 2023.

³ S ohledem na znalost místních poměrů a vnitřních procesů v obou organizacích se předpokládá, že RMO osloví pro management spojení primárně oba současné ředitele MDO a MFO, tj. Mgr. art. et MgA. Jonáše Harmana a Ing. Davida Gerneše. V případě výběru externího manažera by tento byl zaměstnancem odboru kultury a cestovního ruchu, odd. kultury na dobu určitou do 1. 1. 2025.

- c) vytvoření návrhu změn zřizovací listiny spojené organizace (při variantě sloučení), nebo návrhu nové zřizovací listiny (při variantě splnutí), a to k 1. 1. 2025 (schvalování v ZMO září–listopad 2024). Součástí zřizovací listiny bude jasně definovaná pozice MFO vč. její značky v rámci spojené instituce⁴;
- d) zpracovat novou organizační strukturu, vč. funkčních míst (v průběhu roku 2024);
- e) zpracovat plán postupné realizace personálních změn (v průběhu roku 2024);
- f) účetní, ekonomické a daňové záležitosti obou organizací (k 31. 12. 2024);
- g) realizovat přechod majetku, práv a závazků na nástupnickou organizaci (k 1. 1. 2025);
- h) zajištění přechodu zaměstnanců obou organizací do nové organizace (při variantě splnutí), nebo jedné organizace do druhé (při variantě sloučení) k 1. 1. 2025, vč. administrativních úkonů vůči státním institucím (OSSZ, zdr. pojišťovny,...);
- i) vytvoření nových vnitřních předpisů (k 1. 1. 2025);
- j) schválení příspěvku nové organizaci z rozpočtu SMOI na FV ZMO, RMO a ZMO (prosinec 2024).

2) předložit ZMO (březen 2024) návrh rozhodnutí o záměru a typu spojení (sloučení, či splnutí) dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;

3) vypsát výběrové řízení na ředitele spojené organizace (po zastupitelstvu v březnu 2024);

4) jmenování nového ředitele organizace (k 1. 1. 2025)⁵.

Rovněž bude v průběhu r. 2024 průběžně sledován legislativní proces vzniku zákona o veřejné kulturní instituci (VKI) s následnou možností transformace této spojené organice do této právní formy (např. k 1. 1. 2026). Součástí procesu transformace je i jednání s MK ČR ohledně výše dotací sloučené instituci.

V průběhu r. 2024 budou taktéž pokračovat intenzivní rozhovory s Olomouckým krajem na téma budoucích zřizovatelských kompetencí v kultuře a v sociální oblasti.

Závěr:

RMO doporučuje Zastupitelstvu města Olomouce vzít na vědomí Analýzu efektivity fungování příspěvkových organizací zřizovaných městem Olomouc: Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc a uložit náměstkovi primátora Mgr. Viktoru Tichákovi, Ph.D. postupovat dle návrhu dalšího postupu uvedeného v důvodové zprávě.

Přílohy

Příloha č. 1: Analýza efektivity fungování příspěvkových organizací zřizovaných městem Olomouc: Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc.

⁴ K účelu záruky role symfonického orchestru v rámci spojené instituce doporučuje předkladatel také k 1. 1. 2025 vznik umělecké garanční rady.

⁵ K 1. 1. 2025 by zaniklo vedoucí pracovní místo ředitele jedné organizace v případě sloučení, obě vedoucí pracovní místa ředitelů v případě splnutí.